

Temeljem odredaba Zakonika kanonskog prava, Statuta Hrvatskog Caritasa i Etičkog kodeksa Caritasa Internationalis od 8. svinja 2023. Hrvatski Caritas dana 8. svibnja 2023. donosi

ETIČKI KODEKS

Uvod

Caritasi u Republici Hrvatskoj, na kanonskom području Hrvatske biskupske konferencije, (dalje: Caritas(i)) pastoralna su tijela Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj, svake od 16 nad/biskupija i Vojnog ordinarijata.

Rad Caritasa je motiviran, usmjeren i definiran u Svetom pismu, učenju i tradiciji Katoličke Crkve i ljubavi prema bližnjima u potrebi i utjelovljuje povlašteno opredjeljenje za one koji su siromašni, isključeni ili marginalizirani. Caritas nastoji osigurati cjelovit razvoj cijele osobe te ublažiti patnje uzrokovane katastrofama, sukobima i nepravdom.

Etički kodeks izrađen je po uzoru na Etički kodeks Caritasa Internationalis, a temelji se i sažima u normativnoj izjavama o vrijednostima i načelima kojeg se trebaju pridržavati svi koji rade u Caritasu ili surađuju s Caritasom.

1. Djelokrug

Primjena ovog Kodeksa obvezujuća je za sve Caritase u Republici Hrvatskoj: Hrvatski Caritas i 16 nad/biskupijskih Caritasa te Caritas Vojnog ordinarijata, ustanove kojima je osnivač Caritas, programe, projekte i aktivnosti koje Caritas provodi u duhu odredbe Zakonika kanonskog prava, kan. 95, §2. Kodeks se primjenjuje na djelatnike, suradnike i volontere. Djelatnike čine: članovi uprave i tijela nadzora sukladno Statutu te zaposlenici, a suradnike: volonteri, pripravnici, vanjski suradnici – fizičke i pravne osobe.

2 VRIJEDNOSTI I NAČELA

Svi ljudski životi su sveti od začeća do prirodne smrti. Stvoreni na sliku i priliku Božju, sve žene i muškarci su stvoreni s „Uzvišenim dostojanstvom koje pripada ljudskoj osobi, jer se ona odlikuje pred svim stvarima, a njezina su prava i dužnosti sveopće i nepovredive. (Gaudium et spes 26)“.

Ljudsko dostojanstvo i društvena priroda čovjeka su temelj i inspiracija za moralnu viziju društva, koja će se postići ukoliko živimo po sljedećim vrijednostima i načelima:

2.1 Vrijednosti

2.1.1. Pravda

Odgovarajući na poziv vjere, nastojimo izgraditi moralni red i ispravne odnose unutar naših vlastitih života i organizacija, zajednica u kojima djelujemo, i cjelokupnom Božjem stvorenju. Pratimo, služimo i zalažemo se za siromašne i marginalizirane pomažući im mijenjati zajednicu u kojoj žive i strukture koje ih čine siromašnima.

2.1.2. Zajedničko dobro

Na uživanje ljudskog dostojanstva i sposobnost rasta u zajednici utječe način na koji je organizirano naše društvo: društveno, vjerski, kulturološki, ekonomski, ekološki, pravno i politički. Radimo u univerzalnoj zajednici Katoličke Crkve i s drugim religijskim tradicijama, vladama, širim civilnim društvom i sa svima u vlasti, kako bismo zaštitili ljudsko dostojanstvo, ostvarili individualna i socijalna prava i odgovornost, i promovirali opće dobro.

2.1.3. Cjeloviti ljudski razvoj

Promatramo razvoj kao pojam temeljen na cjelovitom razumijevanju ljudske osobe, u kontekstu i iskustvu obitelji i šire društvene zajednice, uključujući duhovne, psihološke, emocionalne, fizičke, materijalne i ekonomske elemente. Gdje god da radimo, težimo ka razvoju cijele osobe i cijele zajednice te transformaciji nepravedna društvenog sustava. U našem radu osiguravamo snažne i konzistentne veze između pomoći, rehabilitacije i razvojnih komponenti.

2.1.4. Suosjećanje

Ujedinjeni u jednoj obitelji duboko smo dirnuti patnjom drugih i imamo moralnu dužnost prepoznati humanitarni imperativ za odgovor na tu situaciju. Ova dužnost je temelj našeg identiteta katoličke organizacije i naše pripadnosti ljudskoj obitelji. Dakle, kao pripadnici međunarodne zajednice, mi prepoznamo našu obvezu pružanja humanitarne pomoći i dužnost drugih da nam osiguraju nesmetan pristup tom poslu.

2.1.5. Povlašteno opredjeljenje za siromašne i potlačene

U skladu s Evanđeljem, izabrali smo pratiti one koji su siromašni, marginalizirani ili potlačeni. Zalažemo se za borbu protiv dehumanizirajućeg siromaštva koje oduzima ljudima njihovo dostojanstvo i ljudskost. Vođeni smo Svetim pismom radeći za slobodu potlačenih, pravednu podjelu darova zemlje i pomažući marginaliziranima biti odgovorni za vlastiti razvoj. Zauzimamo se za dobrobit siromašnih, stajući uz njih. Založit ćemo se za njih podupirući ih u njihovoj potrebi i suprotstaviti se nepravdi s kojom su oni suočeni.

2.1.6. Poštovanje

Poštujemo vjerske tradicije, kulture, strukture i običaje u onoj mjeri u kojoj se poboljšava i podupire dostojanstvo ljudske osobe.

2.1.7. Solidarnost

Radimo u solidarnosti s onima koji su siromašni i na margini društva, čime se postižu plodovi mira, pravde i ljudskog razvoja. Solidarnost nas veže u zajedničkoj viziji uspostavljanja svijeta u kojem sva ljudska bića dobivaju ono što im s pravom pripada, kao sinovima i kćerima Božjim.

2.2. Načela

2.2.1. Partnerstvo

"Autentično partnerstvo znači dugoročnu predanost dogovorenim ciljevima temeljenim na zajedničkim vrijednostima, strategijama i informacijama. Karakteriziraju ga iskrene povratne informacije, zajedničko planiranje, praćenje, transparentnost i odgovornost obiju strana, iskrena otvorenost i osjetljivost za potrebe, osjećaje, stručnost, iskustva i mudrosti drugoga. Temeljeno je na uzajamnom poštovanju, povjerenju i dobrohotnosti. Učinkovita partnerstva stvaraju solidarnost među organizacijama članicama, drugim organizacijama koje dijele našu viziju i zajednicama i ljudima s kojima radimo. (Partnerska načela Caritas Internationalis 6)".

"... Caritas Internationalis promiče suradnju među svojim članicama, ne umanjujući njihovu autonomiju, ohrabrujući ih, koordinirajući, zastupajući i gradeći njihove kapacitete. (Statut Caritas Internationalis 1.5)".

2.2.2. Supsidijarnost

Osiguravamo smo da se moć, odluke i odgovornosti prenesu na najnižu razinu na kojoj se one mogu pravilno ostvarivati. Pri tome težimo jačati i graditi na lokalnim sposobnostima i resursima. U središtu identiteta Caritas nacionalne su, nad/biskupijske i župne organizacije članice, koje ćemo svi nastojati promicati i snažiti kako bismo ih osposobili da preuzmu veću samostalnost i odgovornost.

2.2.3. Sudjelovanje

Osiguravamo smo da ljudi kojima služimo budu uključeni u oblikovanje, upravljanje i provedbu projekata koje poduzimamo u njihovo ime i s njima povezano odlučivanje, od procjene preko provedbe do završne evaluacije. Sudjelovanje je izraz ljudskog dostojanstva, koje uključuje zajedničku odgovornost prema zajednici. Caritas je predan razvojnim procesima kojima je prioritet aktivno sudjelovanje kao temelj demokracije i inkluzivnog društva.

2.2.4. Osnaživanje

Pomažemo ljudima da razviju i ostvare svoj puni potencijal, gradeći uzajamno poštovanje u odnosima, tako da oni mogu kontrolirati i poboljšati kvalitetu svojih života. Kroz cjeloviti ljudski razvoj i osnaživanje promovirat ćemo aktivne, snažne lokalne zajednice s članovima koji imaju značajnu ulogu u civilnom društvu.

2.2.5. Neovisnost

Kao Caritas samostalno određujemo svoje operative prioritete i programe i ne trebamo dopustiti da nas se koristi kao instrument nacionalnih ili inozemnih, ekonomskih ili političkih interesa, pogotovo kada nisu u skladu s naukom Katoličke Crkve.

2.2.6. Upravljanje i odgovornost

Uložiti ćemo svaki napor kako bismo bili odgovorni svima kojima služimo, onima koji podržavaju naš rad i društvu u cjelini. Također osiguravamo dobro upravljanje povjerenim resursima.

2.2.7. Jednakost, univerzalnost, nepristranost i otvorenost prema svim ljudima

Sve žene i muškarci, djevojčice i dječaci stvoreni su jednaki, i daju jedinstven doprinos našem svijetu, kolektivno ostvarujući ono što je u potpunosti ljudsko. Obvezujemo se da ćemo omogućiti ravnopravno i aktivno sudjelovanje žena i muškaraca, djevojčica i dječaka u svem našem radu.

Služimo ljudima nepristrano, posebno onima koji su najsiromašniji i najranjiviji, prema objektivnim procjenama njihovih situacija i potreba koje oni izražavaju, bez obzira na rasu, dob, spol, fizičke sposobnosti, nacionalnost, vjeroispovijest ili političko uvjerenje, te bez obzira na nepovoljne razlike bilo koje vrste.

2.2.8. Zaštita

Nastojimo osigurati sigurnost onima s kojima i za koje radimo, osobito djeci, u skladu s Konvencijom o pravima djeteta Ujedinjenih naroda, nacionalnim zakonodavstvom i Caritasovim dokumentima o zaštiti djece i drugim dobrim praksama.

2.2.9. Lokalne ekonomije

Kad god je to moguće koristimo lokalne resurse i proizvode i podržavamo lokalno gospodarstvo, u onoj mjeri u kojoj to ne iscrpljuje zalihe ili izaziva iznimnu inflaciju.

2.2.10. Briga za stvorenje i pozornost na utjecaj na okoliš

Štitimo ljude i planet promičući ispravan odnos prema svemu Božjem stvorenju, budući da su planet i svi njegovi resursi povjereni čovječanstvu. Ponašajući se kao pravi upravitelji svega stvorenog, u planiranju i provedbi svega što radimo vodimo računa o okolišu i nasljeđu budućih generacija.

2.2.11. Koordinacija

Blisko ćemo surađivati s nacionalnim vladama i lokalnim vlastima, crkvama, drugim vjerskim organizacijama, civilnim društvom, ostalim članovima zajednica za pomoć i razvoj zajednica i svim drugim relevantnim dionicima.

2.2.12. Zagovaranje

Zagovarati ćemo – na nacionalnoj i međunarodnoj razini - u ime siromašnih i marginaliziranih i s njima zajedno kako bismo svjedočili i govorili o njihovom stanju i temeljnim ili strukturnim uzrocima siromaštva i nepravde. Bit ćemo nositelji promjene i društvene preobrazbe za promicanju poštivanja ljudskih prava.

2.2.13. Učenje i razvoj djelatnika

Zalažemo se za poboljšanje našeg rada, što radimo i kako to radimo, kroz kontinuirane refleksije, izgradnju kapaciteta, monitoring, evaluacije, upravljanje znanjem i strateško planiranje. Ulagat ćemo u naše osoblje kako bi osigurali da oni imaju vještine, iskustva i formaciju koja im je potrebna kako bi ostvarili svoje pune potencijale i osigurali da Caritas ostvaruje svoj potencijal i čini najveću moguću razliku za one koji su siromašni, marginalizirani ili potlačeni.

2.2.14. Briga za djelatnike

Osiguravamo pravedne, dostojanstvene i održive uvjete za rad svih naših djelatnika i ispunjavamo svoju obvezu brige za zaposlenike, promovirajući dobre prakse u upravljanju ljudskim resursima i poštivanje radnog prava sukladno zakonu o radu u relevantnim nadležnostima.

3. Stupanje na snagu

Ovaj Kodeks stupa na snagu nakon što ga odobri Predsjednik Hrvatskog Caritasa.

v.r. mons. Bože Radoš,
predsjednik Hrvatskog Caritasa

